

# Základní škola a Mateřská škola Raspenava

## VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

MOTTO: „Kdo si hraje nezlobí ”

SCHVÁLILA PEDAGOGICKÁ RADA: 28.8.2023

VYPRACOVALA Mgr. Renata Aygören

PLATNOST OD: 1.9.2023

VYDAL ŘEDITEL ŠKOLY: Mgr. Petr Chvojka

## IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE :

<b>Název školy:</b>	Základní škola a Mateřská škola Raspenava, okres Liberec, příspěvková organizace
<b>Součástí školy:</b>	základní škola, mateřská škola, školní družina, školní lub školní jídelna
<b>Zřizovatel:</b>	Město Raspenava
<b>Adresa:</b>	Fučíkova 430, Raspenava 464 01
<b>Ředitel školy:</b>	Mgr. Petr Chvojka
<b>Vychovatelky ŠD:</b>	Pavλίna Jandová, Májа Malá
<b>Kapacita ŠD :</b>	60 žáků
<b>Tel.:</b>	+420 484 840 583
<b>IČO:</b>	72744189
<b>E-mail:</b>	skola@skolaraspenava.net
<b>Webové stránky:</b>	<a href="https://www.skola-raspenava.cz/">https://www.skola-raspenava.cz/</a>

## Obsah

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY .....	4
1.1 ORGANIZAČNÍ PODMÍNKY .....	4
1.2 CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ .....	5
1.3 KLÍČOVÉ KOMPETENCE .....	8
2. METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ .....	9
2.1 REALIZACE ČINNOSTÍ .....	9
2.2 DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN .....	10
2.3 PRAVIDELNÁ VÝCHOVNÁ, VZDĚLÁVACÍ A ZÁJMOVÁ ČINNOST .....	10
2.4 PŘÍLEŽITOSTNÉ AKCE .....	12
2.5 SPONTÁNNÍ AKTIVITY .....	12
2.6 ODPOČINKOVÉ ČINNOSTI .....	12
2.7 PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ.....	13
3. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ .....	13
3.1. PRVNÍ TŘÍDA .....	14
3.2 DRUHÁ TŘÍDA.....	17
3.3 TŘETÍ TŘÍDA.....	21
3.4 ČTVRTÁ TŘÍDA.....	24
4. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI .....	28
5. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ .....	28
6. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK .....	28
7. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK .....	29
8. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK .....	29
9. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ.....	29

## 1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina a dále ŠD je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se vyhláškou MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Nabízí žákům mimoškolní a volnočasové aktivity formou zájmových, vzdělávacích, spontánních činností, a to odpočinkem, relaxací a hrou. Žáci jsou vedeni k vzájemnému respektování a citlivému přístupu k druhým, učíme je chránit přírodu i své zdraví, rozvíjíme schopnost spolupráce.

Školní družina je umístěna spolu se školní jídelnou a školním klubem v samostatném pavilonu, který se nachází u panelových domů v Raspenavě, Moskevské ulici.

Žáci, kteří jsou zapsáni do ŠD jsou rozděleni do dvou oddělení. Obě oddělení jsou vybavena nábytkem, audiovizuálními pomůckami, stolními hrami, sportovním náčiním. Hračky a materiál pro výtvarné a pracovní činnosti je pravidelně doplňován. Chodba a oddělení zdobí výrobky a výkresy žákovských prací. Rodiče žáků, kteří navštěvují ŠD přispívají drobnými dary v podobě materiálů. Rodinní příslušníci pomáhají s organizací u družinových akcí. Žáci a vychovatelky se zapojují do výroby drobných dáreků k různým příležitostným akcím, které pořádá škola nebo město (zápis do 1.třídy, jarmark). K činnosti ŠD napomáhá také dobrá spolupráce se zřizovatelem.

### 1.1 ORGANIZAČNÍ PODMÍNKY

Režim dne je veden v souladu s věkovými potřebami žáků a jejich bezpečností. Časové rozvržení činností ŠD je řešeno tak, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní i sociální vývoj žáků. V tomto ohledu hraje roli dobrá kvalita vztahu mezi žáky, pedagogy a rodinnými příslušníky.

Ranní pobyt :                      6:00 – 7:45 hodin

Odpolední pobyt                      12:00 – 16:00 hodin

Pracovní doba našeho zařízení začíná ranním pobytem, vychovatelka žáky odvede do budovy I. stupně základní školy. Odpolední provoz začíná převzetím žáků v budově I. stupně základní školy po ukončení vyučování a končí stanovenou pracovní dobou dle

vnitřního řádu školní družiny. Žáci mohou po dohodě s vychovatelkou přecházet do druhého oddělení např. jiná činnost, pomoc mladším žákům. Ke své činnosti využívá ŠD kromě heren i areál školního hřiště, tělocvičnu základní školy, sportovní halu města. Žáci mají možnost navštěvovat i kroužky školní družiny.

## 1.2 CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

### **Obecné cíle vzdělávání jsou:**

- rozvoj harmonické osobnosti člověka a její respektování
- seberealizace dětí ve skupinových i individuálních, řízených nebo spontánních aktivitách
- smysluplné trávení volného času
- prevence sociálně patologických jevů
- seznámení s tradicemi, zvyky
- zařazení environmentální výchovy do průběžné činnosti školní družiny – ovlivnění vztahu k přírodě, odpovědnosti za jednání vůči prostředí
- utváření pozitivních vztahů mezi žáky
- posilování komunikačních dovedností a komunikační kompetence, která vede k rozvoji verbální i neverbální komunikaci.

### **Konkrétní cíle vzdělávání:**

- Podněcovat žáky k získávání různých dovedností a návyků potřebných pro život, vést je k mravní a duchovní hodnotové orientaci.

- Pomocí her a zájmových aktivit prohlubovat, procvičovat a upevňovat učivo, správně motivovat žáky k získávání nových poznatků.
- Prohlubovat samostatnost, citlivost, ohleduplnost, uvědomovat si práva nejen svá, ale i těch druhých. Osvojovat si hygienické návyky a pravidla slušného společenského chování.
- Vést žáky ke společnému řešení problémů, respektování různých názorů, vytrvalosti, odpovědnosti za své chování. Rozvíjet empatii a komunikaci. Zamyslet se nad multikulturními a náboženskými rozdíly, různými etniky a životem s handicapem.
- Seznamovat žáky s tradicemi, lidovými zvyky a obyčeji typickými pro region, ve kterém žijí. Vytvářet vztah k jejich bydlišti a orientovat se v obci a jejím okolí.
- Pěstovat zdravý životní styl, respekt k prostředí a přírodě, vést ke kladnému vztahu ke sportu. Seznámit je se správnou hygienou, prevencí nemocí a úrazů.
- Naučit žáky všechny jejich vědomosti, dovednosti a návyky prakticky využívat v každodenním životě.

### **Rozvoj žáka a jeho schopnost učení**

- Podporovat tělesný rozvoj a zdraví žáka, jeho osobní spokojenost a pohodu
- Systematicky rozvíjet řeč žáka – jeho vyjadřování, cvičit schopnosti a dovednosti
- Rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se
- Motivovat žáky k aktivnímu poznávání, podporovat jeho chuť k učení

### **Osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**

- Rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích.

- Poskytovat žákům možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými
- V rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot. Tradic, jazyka a poznání
- Vést žáky k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti

### **Získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

- Rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- Vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získávání zdravé sebedůvěry
- Vest žáky k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole, v družině I v rodině
- Vest žáky k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat a jednat svobodně, avšak s plnou odpovědností za svá rozhodnutí

### **Vychovávání k smysluplnému využívání volného času a vybavování žáků dostatkem námětů pro napňování volného času**

- Nabízet širokou paletu aktivit, které mohou podněcovat prožitky a přinášet zkušenosti, vytvářet I proctor pro určitý stupeň nejistoty z výsledku hry a navozovat pocit dobrodružství.
- Snažit se propojit pohybové activity s činnostmi vyžadující rozhodování a přemýšlení.
- Zajistit vyvážené šance na úspěch pro všechny zúčastněné.
- Do programu zařadit I ekologickou tematiku-zejména u aktivit odehrávající se venku.
- Zajistit všestrannou bezpečnost žáků – tělesnou, emoční, sociální

## 1.3 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Osvojování kompetencí je dlouhodobý proces rozvoje osobnosti, představovaný souhrnem vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žák získává v průběhu několikaleté docházky do ŠD. Prolíná se všemi činnostmi zájmového vzdělávání žáka.

**Kompetence k učení** - žák se učí s chutí, práci dokončí, klade si otázky a hledá na ně odpověď, umí kriticky zhodnotit své výkony, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení.

**Kompetence k řešení problému** - žák si všímá dění a problémů, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, hledá různé způsoby řešení problémů, rozlišuje správná a chybná řešení, učí se obhájit svá rozhodnutí a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Činnosti dokončuje.

**Komunikativní kompetence** - žák ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuse, nezapomíná, že ke správné komunikaci patří také naslouchání druhým, využívá informační a komunikační prostředky

**Sociální a personální (interpersonální) kompetence** - žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry ve skupině, spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídít – přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

**Činnostní a občanské kompetence** - žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu a šikanu a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví a zdraví druhých, respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.



**Kompetence k trávení volného času** - žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

## 2. METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

K metodám používaným v naší školní družině patří:

výklad, skupinová práce, komunitní kruh, vyprávění, doplňování textů, rozhovor, beseda, spolupráce s rodiči a veřejností, kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy, praktické dovednosti, sportovní soutěže, hry, práce s informacemi, diskuse, vycházky, relaxace.

Využíváme rozmanitých forem vzdělávání v souladu s RVP pro ZV. Zaměřujeme se na základní činnosti a aktivity žáků podle jejich individuálních možností a potřeb.

### 2.1 REALIZACE ČINNOSTÍ

- Hlavní pedagogický záměr je orientován k žákovi a směřuje k tomu, aby žáci získali dobré základy do života, byli schopni zvládat další životní a vzdělávací etapy.
- Usilujeme o osobní rozvoj každého žáka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti se zřetelem na celkový rozvoj jeho osobnosti v úzké součinnosti s rodinou.
- Každého žáka vnímáme jako jedinečnou osobnost, která má své individuální a specifické potřeby a pro jejich activity vytváříme potřebné podmínky – možnost svobodné volby.
- Vycházíme ze znalostí žáků, jejich aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace- každý žák má právo být jiný, mít jiné potřeby.

- Respektujeme pedagogické zásady, povzbuzujeme žáky, posilujeme jejich sebevědomí a pozitivně hodnotíme každého, kdo pracuje na úrovni osobního maxima, podporujeme u žáků iniciativu a vlastní fantazii.
- Posilujeme rozvoj pohybových schopností a zdokonalujeme pohybové dovednosti, usilujeme o získávání pocitu jistoty a sebedůvěry, věnujeme zvýšenou pozornost a péči problémových a zdravotně znevýhodněným žákům.
- Dáváme žákům možnost spoluúčasti na volbě i tvorbě programu.

## 2.2 DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN

Časový plán školního výchovného programu školní družiny je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, který trvá 1 rok. Celoroční úkoly pro žáky jednotlivých ročníků (1.- 4. ročník) jsou podrobně uvedeny v bodě - Obsah vzdělávání.

Délka vzdělávání ve školní družině je dána věkovou kategorií žáků naší školy. To znamená, že je určena pro žáky 1. – 4. ročníku ZŠ. Celková možná doba vzdělávání je 4 roky. Žáci se přihlašují na jeden školní rok, případně do odhlášení. Délka vzdělávání ve školní družině je tedy 1–4 roky.

## 2.3 PRAVIDELNÁ VÝCHOVNÁ, VZDĚLÁVACÍ A ZÁJMOVÁ ČINNOST

Je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání – je přizpůsoben rozvrhu, počasí a zájmu žáků

- Zájmová činnost pracovní-technická
  - cílem je prohlubování a osvojování poznatků o materiálech a zlepšení získaných dovedností při jejich zpracování a osvojování správných pracovních návyků
  - práce s papírem- trhání, mačkání, stříhání, lepení, skládání koláže, práce s textilem, přírodninami, úprava okolí ŠD, výroba drobných dárků
- Zájmová činnost přírodovědná
  - cílem je ujasňovat, upřesňovat a rozšiřovat představy žáků o jevech a událostech v přírodě a ve společnosti

- vycházky do přírody, změny v přírodě, pozorování zvířat, ptactva, poznávání stromů, květin, přírodních materiálů, ošetřování pokojových květin
- Zájmová činnost výtvarná
  - cílem je pěstování estetického cítění žáků, seznámení s novými výtvarnými technikami a materiály, pěstování fantazie a rozvíjení dalších schopností
  - různé druhy techniky, malování na sklo, ubrousková technika
- Výchova k dopravní kázni
  - cílem je seznámení se základními pravidly bezpečnosti na komunikacích a jejich dodržování
  - BESIP, pravidla chodce, cyklisty, stolní hry s dopravní tematikou, dopravní značky.
- Zájmová činnost sportovní
  - cílem je rozvoj tělesné zdatnosti, otužování a sportovního chování, pěstování smyslu pro kolektivní cítění, dodržování pravidel
  - využití drobného náčiní např. míče, švihadla, obruče, kuželky, badminton, líný tenis, pohybové hry, soutěže, dodržování bezpečnostních pravidel.
- Zájmová činnost estetická, společensko-vědní
  - cílem je upevňovat a rozvíjet základní návyky společenského chování, vztah ke společnosti, k lidem, ke kolektivu, k majetku
  - dodržování pořádku ve školní družině, v šatně ŠD, úklid skříní s hračkami, úprava jednotlivých oddělení, vyprávění podle obrázků, rozvoj fantazie, kreslení, malování, sluchové hry, didaktické hry, dětské časopisy
- Zájmová činnost hudební a hudebně – pohybová
  - cílem je pěstovat vztah žáků k hudbě, vest k aktivnímu poslechu hudby, vyjádření hudby pohybem, seznámení s novými písněmi
  - poslech hudby, pěvecké soutěže, krokové variance, tanec.

## 2.4 PŘÍLEŽITOSTNÉ AKCE

Výchovná, vzdělávací, zájmová a tématická činnost organizovaná nepravidelně dle potřeb žáků a možností školní družiny.

- Besedy, návštěvy, exkurze, výstavy, výlety, vycházky, soutěže, charitativní projekty
- Sportovní akce
- Exkurze do požární zbrojnice
- Vánoční strom
- Velikonoční výstava
- Slet čarodějnic
- Mezinárodní den dětí
- Výroba drobných dárků pro MÚ a různé příležitosti

## 2.5 SPONTÁNNÍ AKTIVITY

Zahrnuje každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, ranním pobytu nebo tzv. koncové družině.

- hry dle vlastního výběru
- čtení přinesených knih, časopisů
- malování dle vlastního výběru

## 2.6 ODPOČINKOVÉ ČINNOSTI

- slouží k zabezpečení potřebného klidu po obědě, podle situace může mít charakter opravdového klidu
- četba, poslechová činnost, vyprávění
- relaxace na koberci
- klidové hry – omalovánky, vystřihovánky
- klidový pobyt v přírodě

## 2.7 PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ

- není to povinná činnost ŠD, jde o práci na domácích úkolech (pouze se souhlasem rodičů) po 15. hodině, vychovatelka žákům úkoly neopravuje
- kvízy, testy, doplňovačky
- didaktické hry
- získávání poznatků během vycházek
- práce s knihou, časopisy, počítačem

## 3. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

### CELOROČNÍ ÚKOLY:

#### Výchovné působení a veřejně prospěšné práce

- Péče o oddělení
- Zacházení se školními hračkami, knihami a pomůckami
- Péče o prostranství v okolí školy, ŠD
- Výchova k uvědomělé ochraně přírody
- K ochraně a péči o přírodu v okolí školy, ŠD, bydliště

#### Hygienické návyky a stolování

- Denně vest žáky k mytí rukou před jídlem, po použití WC
- Slušné stolování
- Zacházení s příborem
- Neplýtvání s potravinami
- Dojídání

#### Společenská výchova

- Chování při jednání s dospělými
- Neubližovat slabším a mladším – pomáhat jim
- Pomáhat a být ohleduplným ke starým lidem, tělesně postiženým
- Vest žáky k denní pomoci rodičům při domácích pracích

### **Výchovné příležitosti**

- Září – zahájení školního roku
- Říjen – Den vzniku samostatného československého státu
- Listopad – Den boje za svobodu a demokracii
- Prosinec – vánoční svátky, besídky
- Leden – Nový rok, Den obnovy samostatného českého státu
- Únor – Valentýn a masopust
- Březen – zahájení měsíce knihy, Den učitelů – J. A. Komenský
- Duben – Měsíc bezpečnosti, velikonoční svátky a zápis do 1.tř
- Květen – Svátek práce, Květnové povstání českého lidu, Den vítězství
- Červen – Mezinárodní den dětí

### **3.1. PRVNÍ TŘÍDA**

Navazuje na předchozí výchovnou činnost v MŠ. Cílem je především upevňování základních dovedností a návyků, rozvoj kolektivního chování a dovednosti v oblasti výtvarné, pracovní, hudební, tělesné, přírodovědné. "

#### **PRACOVNĚ – TECHNICKÁ ČINNOST**

- práce s papírem – závěsné mobily (podzimní tematika)
- modelování ovoce, vánoční cukroví
- výroba dopravních značek
- práce s textilem – výroba drobných dárků, loutek, maňásků
- výroba vánočních ozdob
- stavebnice – montáž, demontáž
- výroba masek
- výroba velikonoční výzdoby

## PŘÍRODOVĚDNÁ ČINNOST

- vycházky v okolí školy
- vycházky přírodou – sběr listů, přírodnin
- pozorování stop zvěře, ptactva
- krmeční zvěře – krmelec, ptáků – krmítko
- pozorování změn v přírodě
- určování prvních rostlin, prohlížení zahrádek
- poznávání stromů, keřů
- stavění z přírodnin
- sbírání květin, trav
- lisování květin
- ošetřování pokojových květin
- úprava okolí ŠD

## VÝTVARNÁ ČINNOST

- podzimní barevnost – podzimní ovoce (vytrhávání z barevného papíru, lepení, malování)
- obtiskávání listů
- veselí draci (barevné křídly)
- práce podle šablon
- zima v pohádkách a říkadlech
- řetězy z barevných papírů, vánoční motivy (Čert, Mikuláš, Anděl, ozdoby, vánoční kapr...)
- zimní krajina – sněhulák

- kresba pohádkové postavy
- jarní motivy – květiny, mláďata
- svátky jara – velikonoční říkadla, koledy
- Den matek

#### VÝCHOVA K DOPRAVNÍ KÁZNI

- chůze ve dvojicích – dopravní kázaň
- základní dopravní značky v okolí ŠD, školy, bydliště
- správné přecházení vozovky
- vhodné oblečení
- cestování dopravními prostředky
- silnice a křižovatky v okolí ŠD, školy, bydliště
- kreslení dopravních prostředků
- hry s dopravní tematikou
- světelné signály

#### SPORTOVNÍ ČINNOST

- vycházky v okolí ŠD, školy
- vycházky do lesa – zdolávání terénu, překonávání překážek
- pobyt na hřišti – běhy, hody, skoky, využití náčiní (míče, švihadla, obruče, rakety, lana)
- soutěže družstev, jednotlivců
- soutěživé hry – hry na sněhu
- zimní radovánky – sáňkování, bobování, klouzání
- míčové hry – hry s míči
- kroužek národní házené



## ESTETICKÁ, SPOLEČENSKOVĚDNÍ ČINNOST

- práce s dětským časopisem, knihou
- poslech hudby
- ilustrace k četbě
- hraje se scénky s kouzelnými slovíčky
- hodnotíme chování ve školní jídelně

## HUDEBNÍ ČINNOST

- jaké písničky známe, jaké posloucháme
- písničky o květinách, o zvířatech
- vánoční a velikonoční koledy
- poslech pohádek
- hudební nástroje
- hudební soutěže
- napodobujeme hlasy zvířat

## 3.2 DRUHÁ TŘÍDA

Navazuje se na předchozí znalosti a dovednosti v oblasti pracovní, přírodovědné, výtvarné, sportovní, estetické, hudební, k dopravní kázní. Cílem je dobré dosažení kolektivní práce, dobrých vztahů mezi žáky, dosažení dobrých výsledků ve všech činnostech. Důraz je kladen na samostatnost, pečlivost, správné vyjadřování.

## PRACOVNĚ – TECHNICKÁ ČINNOST

- práce s papírem – závěsné mobily s podzimní tematikou

- práce s přírodninami – kaštiny, žaludy, šípky, jeřabiny,
- práce s textilem – výroba drobných dárků k vánočním a velikonočním svátkům
- práce se dřevem
- výroba masek, čarodějnic
- práce s moduritem, hlínou – brože, svícny ...
- výroba drobné dekorace

### PŘÍRODOVĚDNÁ ČINNOST

- procházky přírodou – sběr listů a plodů
- pobyt v přírodě – zdolávání terénu
- vycházky v okolí ŠD, školy – orientace v terénu, názvy ulic, obchody, závody
- pozorování stop zvěře, ptactva
- pozorování prvních květin, kvetoucích stromů
- přírodovědné hry
- sbírání květin a trav – herbář
- ošetřování pokojových květin
- úprava okolí ŠD

### VÝTVARNÁ ČINNOST

- ztvárnění - moje prázdninové zážitky (hrady, zámky, tábory)
- podzimní ovoce – vytrhávání, mozaiky, modelování)
- barvy podzimu – kombinovaná technika (křída, tuš)
- vystřihování z papíru – vločky, stromečky, vánoční ozdoby, anděl, čert, Mikuláš
- zimní sporty – vodové barvy

- přehlídka masek – práce s papírem
- oblíbená pohádková postava
- Velikonoce – malování kraslic, přáníčka
- Den matek
- cyklista, dopravní značky
- malování na volné téma
- malování do sněhu
- těšíme se na prázdniny

#### VÝCHOVA K DOPRAVNÍ KÁZNI

- vycházky – sledování dopravních značek
- orientace v okolí ŠD, školy
- bezpečné přecházení vozovky
- sledování dopravní situace
- přechody pro chodce
- chůze po chodníku
- cestování dopravními prostředky
- hry s dopravní tematikou
- kreslení dopravních prostředků

#### SPORTOVNÍ ČINNOST

- pobyt na hřišti – kolektivní hry
- soutěže družstev – běhy, hod na cíl, skoky,

- využití drobného náčiní – míče, švihadla, lana, rakety, skákací gumy,
- sportovní aktivity v tělocvičně ZŠ
- vycházky do lesa – zdolávání překážek
- zimní radovánky – sáňkování, bobování, klouzání
- míčové hry – kopaná, vybíjená

### ESTETICKÁ, SPOLEČENSKOVĚDNÍ ČINNOST

- ilustrace k četbě – vlastní výběr
- návrh na pohlednici
- poslech hudby
- práce s dětským časopisem, knihou
- poznávání nejbližšího okolí, důležité budovy
- ochrana přírody
- znalost významných státních svátků
- znalost státních symbolů
- úcta ke starším občanům
- udržování pořádku v odděleních, v prostorách ŠD

### HUDEBNÍ ČINNOST

- poznávání hudebních nástrojů
- rytmická rozpočítadla
- vánoční písně a koledy, velikonoční koledy
- poslech hudby

- hudební hádanky
- písničky o řemeslech, o rostlinách
- vytleskávání písniček
- tancujeme a zpíváme

### 3.3 TŘETÍ TŘÍDA

Starší žáci využívají svých znalostí a specializují se na náročnější činnosti a pomoc mladším spolužákům. Do programu je zařazena práce ve skupinách, důraz kladen na samostatnost, přesnost, systematickost.

#### PRACOVNĚ – TECHNICKÁ ČINNOST

- práce s papírem- stříhání, lepení, skládání, ubrousková technika
- práce s přírodninami – koláže, náhrdelníky, dekorativní výzdoba
- práce se dřevem – malování, řezání, opracovávání ...
- práce s moduritem, hlinou – drobné dárky, brože ....
- práce s textilem – chňapky, vonné sáčky ...
- navlékání korálů
- výroba čarodějnic, masek
- výroba drobných dárků k vánočním a velikonočním svátkům

#### PŘÍRODOVĚDNÁ ČINNOST

- procházky v okolí ŠD, školy – pozorování změn v přírodě
- určování rostlin, stromů, keřů – sotěže jednotlivců, družstev
- sběr listů, plodů, přírodnin – výstava

- pozorování změn v přírodě – roční období
- orientace v terénu – turistické značení, názvy ulic
- stavění z přírodnin v lese, na zahradě ŠD
- přírodovědné hry – hry v přírodě

### VÝTVARNÁ ČINNOST

- ztvárnění - vzpomínka na prázdniny – tábory, zámky, hrady, dovolená u moře
- vyjádření podzimní nálady
- obrázek z přírodnin – obtiskávání listů,
- kresba na volné téma, kresba špejlí
- výroba záložek do knih
- návrh na knižní obálku dětské knihy
- malba s vánoční tematikou – zvonky, stromečky, vločky...
- zimní sporty – sportovec
- svátky jara – velikonoční tematika (zajíc, kačena slepice, kuře, kraslice ...)
- ubrousková technika

### VÝCHOVA K DOPRAVNÍ KÁZNI

- sledování dopravních značek, vysvětlení významu
- správné přecházení vozovky
- chůze v útvaru na silnici, na chodníku
- cyklista účastníkem silničního provozu
- chodec – správné oblečení

- hry s dopravní tematikou
- důležitá telefonní čísla soutěže s dopravní tematikou
- 1. pomoc – základy první pomoci

### SPORTOVNÍ ČINNOST

- pobyt na školním hřišti – závodivé hry, soutěže družstev, s míči, švihadlem ..
- běh v terénu, hod na cíl v terénu
- kolektivní hry – vybíjená, kopaná ..
- štafetové běhy, běh pozpátku, na čas
- překážková dráha
- míčová technika , přehazovaná
- hody na cíl, na dálku
- sportovní aktivity v tělocvičně – cvičení s náčiním, na nářadí

### ESTETICKÁ, SPOLEČENSKOVĚDNÍ ČINNOST

- poznávání nejbližšího okolí – názvy ulic, obchodů, závodů ..
- ochrana přírody
- znalost významných státních svátků
- znalost státních symbolů
- úcta ke starším spoluobčanům, pomoc
- navrhování pozvánek na různé akce
- ilustrace k četbě – dle výběru žáků

## HUDEBNÍ ČINNOST

- opakování známých lidových písní
- poslech skladeb dle výběru žáků
- hudební hádanky
- vánoční zpěvy – zpěv koled a písní, přednes říkadel, básní
- správné pojmenování hudebních nástrojů
- rozhovor na téma – návštěva koncertu, divadla, kina
- hudební soutěže
- poslech hudby
- doplňování textu písně, dokončování písně
- poslech skladby – vyjádření pohybem

## 3.4 ČTVRTÁ TŘÍDA

Využívají již svých vědomostí, schopností, dovedností získaných v předešlých ročnících. Nadále pomáhají svým mladším spolužákům, cílevědomě a samostatně plní úkoly zadané vychovatelkou.

### PRACOVNĚ – TECHNICKÁ ČINNOST

- práce s papírem – skládání, lepení, vystřihování
- práce s přírodninami – koláže, obrázky, dekorace ..
- výroba drobných dárků – zápis do 1. tř., vánoce, velikonoce, Den matek
- výroba vánoční dekorace, ozdob ..
- práce se dřevem
- práce s textilem – chňapky, vonné sáčky, polštáře



- práce s moduritem, hlínou – stojánek na párátka, svícny, brože ..

### PŘÍRODOVĚDNÁ ČINNOST

- vycházky do lesa – poznávání lučních květin , stromů, keřů – soutěže
- sběr plodů, jedlé a jedovaté houby- výstava
- pozorování změn v přírodě – kalendář
- orientace v terénu – turistické značení, cyklostezky
- stavění z přírodnin
- přesazování pokojových květin, ošetřování
- hry a soutěže v přírodě
- určování světových stran

### VÝTVARNÁ ČINNOST

- vzpomínka na prázdniny – pobyt u babičky, tábory, výlety, moře ..
- města a vesnice České republiky – koláž, pohlednice, kniha
- podzimní barevnost, vyjádření podzimní nálady
- obrázky z přírodnin zobrazení lidové pranostiky
- drobné kresby s vánoční tematikou
- obrázky z geometrických tvarů
- kresba na volné téma
- svátky jara – velikonoční tematika
- rej čarodějnic
- blahopřání ke Dni matek
- ilustrace ke knize – obal

## VÝCHOVA K DOPRAVNÍ KÁZNI

- procházky městem – názvy ulic, určování značek a jejich význam
- hledání smyslu dopravního značení, přechody na ulicích
- dodržování pravidel silničního provozu – uvědomujeme si příčiny nehod
- soutěž v jízdě zručnosti na kole
- vybavenost cyklisty a jeho kola
- hry s dopravní tematikou
- výroba dopravního pexesa
- důležitá telefonní čísla
- beseda s příslušníkem policie
- 1. pomoc při poranění, základy 1. pomoci

## SPORTOVNÍ ČINNOST

- pobyt na školním hřišti – běhy, skok daleký, hod kriketovým míčkem, podbíhání švihadla, školky se švihadly, školky s míči o zeď, o zem
- běh v terénu, hod na cíl v terénu
- běh po vytyčené slalomové dráze jednotlivci, dvojice, družstva
- kolektivní hry – vybíjená, kopaná
- lehkooatletické soutěže
- míčová technika
- sportovní aktivity v tělocvičně ZŠ – cvičení na nářadí, s náčiním

## ESTETICKÁ, SPOLEČENSKOVĚDNÍ ČINNOST

- poznávání nejbližšího okolí – názvy ulic, obchodů, závodů, služeb

- ochrana přírody
- znalost významných státních svátků
- znalost státních symbolů
- úcta ke starším spoluobčanům
- základy rodinné a sexuální výchovy, etika dospívání
- Dětská krizová centra, Linky důvěry
- tělesně a smyslově postižení jedinci ve společnosti – exkurze
- zneužívání návykových látek, osobní bezpečí, umět rozpoznat a předcházet jim – kouření, alkohol

#### HUDEBNÍ ČINNOST

- opakování písní z 1. – 3. třídy
- poslech skladeb dle výběru žáků
- hudební hádanky – poznávat písně podle melodií
- vyťukávání rytmu
- pohádka vyjádřená hudbou a pohybem
- správné pojmenování hudebních nástrojů
- hudební soutěže
- poslech hudby
- doplňování textu písně, dokončování písně
- vánoční koledy, písně

#### 4. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Dle stupně a charakteru jejich handicapu je umožňováno začleňování do různých aktivit školní družiny a zajišťování podmínek vhodných k rozvoji jeho osobnosti. K tomu nám napomáhá spolupráce s třídní učitelkou (jejich individuální plán pro žáka, na co se více zaměřit, co je potřeba udělat, využívání pomůcek pro tyto žáky), dobrá je i spolupráce s rodiči (každodenní konzultace o žákovi).

#### 5. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování. Není pokračováním školního vyučování a není chápáno ani jako pouhá sociální služba. Do ŠD jsou přijímáni žáci z 1. – 4. ročníku ZŠ dle stanoveného vnitřního řádu ŠD – Docházka žáků do školní družiny, přihlašování a odhlašování.

#### 6. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

Školní družina má k dispozici část pavilonu – jedná se o přízemní budovu se dvěma hernami, šatnou, kabinetem a sociálním zařízením. Obě oddělení jsou vybavena odpovídajícím osvětlením, linem (pravidelně hygienicky ošetřováno) a kobercem sloužícím k odpočinku a hrám žáků (dopravní, skákací panák). Ke své činnosti dále využívá technické a elektronické vybavení, vlastnoručně vyrobené pomůcky, ušité deky, polštáře.

Každé oddělení je vybaveno nábytkem pro ukládání her, hraček, různými policemi na knihy, časopisy, výrobky žáků, na pomůcky pro výtvarnou, pracovní, tělovýchovnou činnost, didaktické pomůcky a pod. Dále jsou vybaveny lehátky pro odpočinkovou činnost, psacími stolky a židličkami.

Oddělení jsou obměňována podle ročních období vlastní výrobou dekorace, podle aktuální inspirace. K dispozici máme školní zahradu, hřiště s cvičebními, tělocvičnu základní školy s vybavením.

## 7. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

Činnost školní družiny zajišťují dvě kvalifikované vychovatelky, které se vzájemně ve svých specializacích doplňují. Nabízejí žákům výtvarné, přírodovědné, tělovýchovné činnosti, základy ručních prací a jiné techniky. Úzce spolupracují s třídními učitelkami a vedením školy. Společnou snahou všech je vytvářet příjemné sociální klima, ve kterém se snaží vybranými aktivitami vzbuzovat u žáků zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti.

Odborné zaměření si vychovatelky dle možností doplňují v akreditovaných kurzech, samostudiem, získáním osvědčení a certifikátů v různých oborech.

## 8. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Poplatky za pobyt žáků ve školní družině jsou uvedeny ve směrnici, která je součástí Organizačního řádu školy. Tato směrnice stanovuje podmínky a výše úplaty za zájmové vzdělávání ve školní družině, dále pak řízení o snížení nebo prominutí poplatku a také podmínky úplaty.

## 9. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o BOZ a společenských normách v ŠD, ŠJ, na zahradě, školním hřišti, tělocvičně, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu výchovně vzdělávací práce. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci a bezpečnosti. Úrazy jsou zaznamenány v knize úrazů a sděleny rodičům ústně. Náhlá nemoc, bolest nebo nevolnost jsou rodičům sděleny telefonicky ihned.

Lékárnička pro ošetření drobných poranění je umístěna v kabinetě ŠD a vybavena základním lékařským vybavením.

Žáci se stravují ve školní jídelně, která je uprostřed budovy a je propojena dveřmi jednoho oddělení. Ve spolupráci se ŠJ zajišťujeme odpolední pitný režim.

Součástí strategie ŠD je vést žáky v odděleních k vytváření příznivého sociálního klimatu, vzájemného respektu, přátelskému vztahu ke spolužákům (starší k mladšímu) a pracovníkům školy (školník, uklízečka, kuchařka), naučit je řešit konflikty, bránit šikaně a patologickým jevům.

Jednotlivé činnosti jsou přizpůsobovány věku žáka, individuálním schopnostem. Bezpečnost ve všech prostorách využívaných školní družinou je též zajištěna vnitřním řádem ŠD.